

Anmeldelser

i nationen. I 1989 og i 2001 blev det derimod klart, at kommunismen og multikulturalismen eroderer social kapital. Forfatterne Svendsen og Svendsen har skrevet et forsvar for velfærdsstaten, og det er fair nok. Men de ser ikke tilstrækkelig klart truslerne mod og det kulturelle grundlag for social kapital.

Kasper Støvring

ROGER SCRUTON: *Nationernes nødvendighed*. Oversat af Lis Pihl og med forord af Adam Wagner. Udg. af Dansk Samling. København 2005.

ISBN 87-990941-1-8. 54 sider. Kr. 35,00

Kan erhverves for kr. 50,00 inkl. forsendelse ved henvendelse pr. e-post til dansksamling@sol.dk.

I marts 2005 bragte *Jyllands-Posten* et interview med en engelsk filosof, som har skrevet en række værker, som ikke på daværende tidspunkt havde fundet nåde for en dansk oversættelse. Filosofen er Roger Scruton, og for snart et par år siden blev da også omsider et arbejde fra hans hånd gjort tilgængeligt på dansk. Dansk Samling har ære af at have udgivet Scrutons essay, *Nationernes nødvendighed* og oversætter Lis Pihl ære i at have forestået en kyndig oversættelse.

Scrutons anliggende er, som titlen også fortæller det, nationalstaten og dennes fortsatte beståen i en tid, der på en række områder truer den. Og som den konservative Scruton er, siger han, at »Min sag går ikke ud på, at nationalstaten er det eneste svar på moderne styreformproblemer, men at den er den eneste, der har vist sig bæredygtig«. I en uperfekt verden med uperfekte mennesker har nationalstaten ikke nødvendigvis svar på alle problemer, men nationalstaten er den politiske orden, der bedre end nogen anden har kunnet forhindre den værste af alle konflikter, borgerkrigen. Og her er vi ved kernen af noget centralt ved nationalstaten og dens opståen. Kontraktteoretikere har hævdet, at det er muligt for en gruppe mennesker at indgå en social kontrakt, hvor efter de lader sig styre af f.eks. de folkevalgte, mens de til gengæld har muligheden for at skifte magthaverne ud ved det næste frie valg. Problemet er blot, som Scruton pointerer, at den sociale

Anmeldelser

kontrakt ikke er udtryk for, at gruppen *skaber* en fælles sag, men der imod at denne gruppe allerede *havde* en fælles sag, og at denne fælles sag fik dem til at formalisere lovgivningen. Eller som Scruton formulerer det: »Nationer er spontane biprodukter af social interaktion«. Og præcis derfor er nationalstater ikke konstruktioner. Jo vist, de kan skabes gennem en bevidst politisk proces, sådan som det f.eks. skete for en række central- og østeuropæiske lande efter den kolde krig, men de kan netop kun skabes, fordi der i forvejen var nogle afgørende tråde, der knyttede menneskene i dem sammen, netop i forvejen fandtes en »social interaktion«, der overhovedet gjorde det meningsfuldt politisk at skabe en nationalstat.

At et folkestyre afhænger af en nationalstat, er for Scruton uomtvisteligt. EUs historie bevidner det om noget. Fra starten tænkt som bureaukatiets sejr over politikken, som den uanfægtede over den af følelser berørte, således skulle EU én gang for alle sætte en stopper for de europæiske nationalstater, der havde ført så mange krige med hinanden. Der var dog en utilsigtet konsekvens, der mere og mere tydeligt blottægges, som EU bestandigt forsøger at udvide sin magt på bekostning af medlemsstaterne. EU er ikke og bliver aldrig demokratisk. Og det gør EU ikke af den simple grund, at bureaukrater ikke er demokratisk ansvarlige; bureaukrater er, som Scruton påpeger, udnævnt, ikke valgt, og følgelig behøver de ikke stå til regnskab over for de befolkninger, de regerer.

Mange begreber må tages i anvendelse, når magten skal overgå fra de nationale fora til de overnationale. Et ikke sjældent benyttet er ordet xenofobi, fremmedangst, angst for EU og FN og angst for den muslimske indvandring. Scruton opfinder som modvægt et vidunderligt udtryk, oikofobi. Oikofoben er hjemmeangst, afviser arv og hjem, ser med foragt ned på de af hans landsmænd, der fortsat hænger ved nationen, og ikke vil give sig hen til hverken det multikulturelle eller det overstatslige. Oikofoben er ofte på venstrefløj, og oikofobien »har ofte gjort dem til villige agenter for fremmede magter«. Man kunne i en dansk sammenhæng tilføje, at oikofoberne er en politisk ret bredt sammensat gruppe (skønt deres antal vel næppe udgør mere end 10-15 procent af befolkningen), spændende fra den yderste venstrefløj, hen over SF, store dele af

Anmeldelser

Socialdemokraterne samt Det Radikale Venstre. Hvad der binder denne i økonomiske spørgsmål ganske heterogene gruppering sammen, kan siges at være dens erklærede kosmopolitisme, dens benægtelse af at se det danske folk som netop et folk med en organisk sammenhæng, samt af dens dermed forbundne foragt for størstedelen af de mennesker, der udgør dette folk.

Roger Scruton betragter truslerne mod nationalstaten som »alvorlige og foruroligende«. Opmuntrende er det dog, at han ikke mener, at vi er magtesløse. Og han har en god pointe. »De (FN, EU, WTO), derimod, er parasitter på den nationale loyalitet og ville ikke kunne overleve uden den. Følgelig, hvad enten vi adlyder eller trodser dem, er disse transnationale organisationer dømt til at forsvinde. Den kloge kurs er at sikre, at vore territoriale jurisdiktioner overlever krisen: Med andre ord, at holde fast ved nationalitet for enhver pris«. Scruton har tre konkrete forslag, der kan genoprette nationalstaternes tabte domæne. 1. Genindfør kontrollen med grænserne. 2. Tag kontrollen med uddannelserne tilbage. 3. Udtræd af de internationale konventioner. Punkt nummer to skurrer muligvis i danske øren, hvor normen har været en statsligt drevet folkeskole, men er efter denne anmelders opfattelse en afgørende forudsætning for en generhvervelse af den tabte suverænitet. Der er i dag god grund til at advokere for en massiv privatisering af undervisningsvæsenet, som vel er den institution i det danske samfund, hvor resultatet af 68ernes »lange march gennem institutionerne« har sat sit mest uhyggelige præg.

Roger Scruton er en skarp iagttagere af sin samtid. Hans analyser er stringente og føres til bunds, selvom han kun har 54 sider til sin rådighed. Læs den og bliv klogere på, hvorfor det står så galt til, og hvad der kan gøres for at afvende de ulykker, der truer med hastigt at opløse de europæiske nationalstater.

Morten Uhrskov Jensen